

ESTIMEM EL PATRIMONI COMARCAL

Guerau Palmada

Secció de Patrimoni del CECB

Palol de Revardit

El municipi de Palol de Revardit conserva un ric patrimoni arqueològic i històric. En primer lloc, a tocar la urbanització de la Mota, es conserva el dolmen del turó de Sant Dalmau, força desconegut, datat a finals del neolític i amb ocupacions esporàdiques de l'edat del bronze. A l'interior del dolmen s'hi van trobar fins a una trentena d'enterraments. Les troballes d'època romana encara estan pendents d'estudi arqueològic, com ara la vila romana del Bosc del Rajoler, les Vinyasses o l'Artiga del Pastor, entre d'altres, fet que indicaria una intensa romanització a l'àrea propera de la *Gerunda* romana.

D'època medieval és molt notable el castell de Palol de Revardit, en origen una casa forta del llinatge Palol datable als segles XII-XIII. En el període baix medieval el castell fou ampliat entorn de la casa forta amb un gran fossat, pati d'armes i muralla atalussada, protegida amb poderoses torres de planta rectangular. El castell de Palol, avui restaurat, és un dels monuments més emblemàtics del municipi i declarat com a Bé Cultural d'Interès Nacional.

El castell de Palol de Revardit

Dins del recinte del castell es troba l'església d'origen romànic de Sant Miquel, amb una portada d'estil classicista amb una imatge esculpida del sant patró. Davant del castell hi ha l'antic Ajuntament, en origen les antigues escoles republicanes, inaugurades l'any 1931.

A tocar el cementiri mereix ser visitat el pou de glaç dels segles XVII-XVIII destinat a la conservació del blocs de gel tallats al torrent de Marmanya. És sens dubte el pou de glaç millor conservat de la comarca i que proveïa de glaç a la veïna ciutat de Girona.

En l'antic camí ral hi ha el pont d'una sola arcada sobre el Marmanya bastit al set-cents, on l'any 1812 un centenar de soldats napoleònics van rebre una emboscada per les tropes dirigides pel coronel Fàbrega.

Riudellots de la Creu conserva encara l'aspecte d'un poble medieval amb les masies centenàries, on el topònim indica la presència d'un antiga creu de terme en el camí ral. L'església romànica del segle XII fou reformada al segle XVIII.

A l'interior muntanyós, destaca l'antic poble de Sant Martí de la Mota, format per diversos masos d'origen medieval disgregats. L'església de Sant Martí de la Mota fou aixecada al segle XIII, la façana reformada l'any 1631 i l'església sobrealçada finals del sis-cents.

A tocar el torrent de Riudelleques cal anomenar el mas Clarà, una modesta masoveria de bosquetans però que destacà per un fet històric. El gener de 1960 el maqui anarquista Quico Sabaté patí un famós setge per part de les forces franquistes de la Guàrdia Civil, on moriren els seus companys guerrillers, tot i que ell aconseguí escapar durant la nit i, ferit, fou mort poc després a Sant Celoni.

Publicat a *Revista de Banyoles*, núm. 1077 (juliol de 2023),
Els Colors del Pla de l'Estany, núm. 283 (juliol de 2023) i
L'Agenda, núm. 131 (juliol de 2023).